

prilej că ecoul stîrnit de această prestigioasă manifestare științifică de la Școala de muzică nr. 5 a determinat dezbaterile temelor respective și într-un cadru mai larg al cercului metodic al profesorilor de specialitate din școlile și liceele de muzică din capitală.

Ținînd seama de utilitatea unor astfel de manifestări, ar fi necesar ca ele să capete un caracter sistematic în toate școlile și liceele de muzică din țară. N-ar fi de asemenea lipsit de interes ca „Asociația profesorilor de muzică” în colaborare cu M.E.I. să

selecționeze cele mai valoroase lucrări care să constituie obiectul unor simpozioane științifice pe regiuni geografice și la nivel republican, concomitent cu dezbaterile largă și în revistele de specialitate. S-ar asigura astfel, și pe această cale, stimularea cercetării științifice în rîndul profesorilor de muzică și sporirea eficienței aplicării acesteia, pe linia perfecționării continue a învățămîntului nostru muzical.

ELISABETA D. SUCIU

DIN ȚARĂ

Activitatea muzicală în județul Arad

Filarmonica de Stat din Arad se poate mîndri cu o activitate care datează de mai bune de un secol. Mulți dirijori și soliști români sau străini, de prestigiu internațional, au concertat aici. Numeroase lucrări autohtone au răsunat pentru prima dată între vechile ziduri ale Palatului Cultural, edificiu monumental, aflat în imediata vecinătate a Mureșului. La cîrma acestei instituții, succedînd unui valoros muzician, Nicolae Brînzeu, îl găsim azi pe Eliodor Rău. În general, repertoriul orchestrei cuprinde lucrări din literatura preclasică și clasică, din epoca romantică și modernă. Colectivul — la care se adaugă și un valoros cor — poate programa aproape orice gen de lucrare simfonică sau vocal-simfonică. Publicul are o educație muzicală solidă și de tradiție. El preferă audiția capodoperelor clasicismului și romantismului, dar nu respinge aprioric muzica contemporană, densitatea audierii lucrărilor și stilurilor, atît de diverse ale secolului XX fiind — în acest sens — o dovadă grăitoare. În activitatea orchestrei arădene, creația românească se află la loc de cinste. Concertele cuprind lucrări ale compozitorilor noștri, uneori prime audiții absolute, printre care: *Triptic simfonic*, de Mircea Chiriac, *Uvertura solemnă* de Erwin Junger, *Mișcare simfonică* de Maya Badian, *Melodie infinită* de Theodor Grigoriu, *Diptic simfonic*, de Alexandru Pașcanu, *Inima pădurii*, cantată de Eugen Wendel, sau compozițiile lui Nicolae Brînzeu și George Draga, care, ca fii ai județului, bucurîndu-se de prețuirea și dragostea publicului, au programată — în fiecare stagiune — cîte o nouă lucrare. Abordarea unor stiluri diverse, aparținînd unor compozitori diferiți, un mare număr de prime audiții românești, iată o primă distincție a harnicului colectiv muzical de pe malul Mureșului.

Valorificarea tinerelor talente este încă un obiectiv de seamă al conducerii instituției, în acest sens putîndu-se cita concertele susținute de violonistul Cîmpan Fatyol, violistul Ladislau Darida și alții, toți fiind membrii orchestrei simfonice din Arad. Este o inițiativă stimulatorie și lăudabilă care dă roade din plin, îndemnînd către o continuă perfecționare, pe toți instrumentiștii.

Educația muzicală și concertele lecții constituie una din principalele sarcini permanente ale instituțiilor de gen și ea a fost însușită așa cum se cuvenea, de formația arădeană. Conștientă de faptul că prin educarea maselor largi de iubitori ai muzicii, și în special a tineretului, publicul concertelor va fi din ce în ce mai numeros și receptiv, Filarmonica din Arad organizează cicluri de lecții la liceele din localitate, fie prin deplasarea în incinta unor școli, fie invitînd elevii la concertele săptămînale. Stagiunea de concerte educative se lărgeste și mai mult, dacă ne gîndim la numeroasele manifestări de acest gen, organizate în localitățile rurale. Astfel, la Pecica, Nădlac, Pincota, Șiria, Sebiș, ș.a. orchestra simfonică și corul, însoțiți de un conferențiar, fac deplasări, după un program bine gîndit și sprijinit de forurile culturale județene. Acest program are în vedere deschiderea cît mai largă a porților orizontului muzical al melomanilor de la sate. Iată și cîteva dintre temele prezentate: *Ritmul, melodia și armonia, Muzica programatică, Clasicismul vienez, Nașterea și dezvoltarea concertului, Dezvoltarea muzicii corale, Viața și creația lui George Enescu* și multe altele. Nu a fost omisă nici muzica populară, în concertele lecții susținute, cu participarea orchestrei de muzică populară, intrînd teme interesante ca *Folclorul de pe valea Mureșului, Folclorul Văii Crișurilor*, etc.

Colaborarea cu artiști amatori, constituie o sarcină permanentă, înscrisă în agenda de activități a Filarmonicii arădene. În afara concertelor festive, susținute de orchestră împreună cu corurile orășenești, mulți membri ai formațiilor filarmonicii depun o activitate neobosită, în calitate de instructori, printre ei fiind: Lupșa Petre, (corul din Birchiș), Bilaus Teodor (corul din Sebiș), Anton Tudor (corurile din Dieci și Sîntea Mare), Volosciuc Gheorghe (corul din Vărădia) și dirijorul corului Filarmonicii, Paul Paradenco, conducătorul valoroasei formații corale de amatori din Buteni.

Corurile, numeroase și calitative, constituie baza activității muzicale de amatori din județul Arad. Cele 28 de formații au un repertoriu format din cîntece patriotice, cîntece despre partid, prelucrări din folclor și lucrări din creația clasică, națională și universală. Centrul de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă a populari-

zat și difuzat, în rîndul instructorilor de formații corale, culegeri care cuprind cele mai noi creații ale compozitorilor noștri, printre care: Mircea Neagu, Gheorghe Dumitrescu, D. D. Botez, Marin Constantin, Radu Paladi, Alexandru Pașcanu, Nicolae Oancea, Dinu Stelian ș.a. Măiestria prelucrărilor de folclor, datorate lui Nicolae Ursu, Gheorghe Danga, Augustin Bena, Sava Ilin, Gheorghe Șoima și alții, alături de acelea ale clasicilor muzicii noastre corale ca Ion Vidu, Sabin V. Drăgoi, Ioan D. Chirescu, Paul Constantinescu, sau universali ca Schubert, Delcasso, Dowland, Baldasare Donato, Hans Leo Hasler și Palestrina, n-au fost omiși din educația generală a maselor și sînt interpretați cu plăcere de către corurile arădene, cele mai harnice fiind acelea din Buteni, Almaș, Dieci, Hălmagiu, Sinte Mare, Birchiș, Conop, Vărădia, Ineu, Curtici, Sebiș, Bîrzava, Șiria, corul de cameră al Casei de cultură și corul Uzinei de vagoane din Arad.

Grupurile vocale susțin de asemenea o intensă activitate. În număr de 60, ele au inclus lucrări specifice acestor formații, create anume de cunoscuți compozitori români. La acestea se adaugă prelucrările de folclor pentru voci egale, creații care redau în mod sugestiv viața satului de azi. În orice caz, înființarea grupurilor vocale a fost făcută într-un mod organizat, fără a impieta bunul mers, sau a „concura” colectivele mari corale, activitatea ducîndu-se paralel și armonios, în completare. Fanfarele constituie formații specifice și de tradiție, pentru județul Arad. Ele au la dispoziție un repertoriu mobilizator și de agrement și își aduc o contribuție muzicală substanțială la viața satelor și orașelor de pe Mureș, luînd parte activă la sărbătorile populare sau festive. Orchestrele de muzică ușoară sînt principalele protagoniste în prezentarea genului îndrăgit deopotrivă de tineri și vîrstnici. Festivalul județean „Ritmurile tinereții”, din 1973, a reunit peste 20 de formații și 70 de soliști, printre cîntecele de muzică ușoară figurînd lucrări de G. Grigoriu, Petre Mihăiescu, Radu Șerban, Temistocle Popa, Laurențiu Profeta, Marius Țicu, ș.a.

Culegerea și valorificarea creației populare — parte integrantă a muncii cultural educative de masă, cunoaște din ce în ce mai multe și mai frumoase succese în județul Arad. Se poate cita astfel, culegerea de melodii instrumentale *Așa zice lăuta*, a tînărului profesor N. Nedelcu. Se mai află sub tipar *500 melodii de joc* a folcloristului I. T. Florea. Recent, în Arad a luat ființă *Asociația județeană a folcloriștilor*, care reunește în rîndurile ei pe cei mai de seamă și inimoși culegători de folclor, ce vor asigura formațiilor de taraf, soliștilor vocali și instrumentiști, un repertoriu autentic, pe zone folclorice. În patrimoniul interpretativ al formațiilor au și intrat unele suite de melodii din Felnac, So-

codor, Pecica, Virfurile, Bocsig, Covăsînt, bazate pe lucrări de tradiție, cunoscute și iubite de locuitorii acestor locuri, săteni și orășeni, deopotrivă.

Pentru stimularea mișcării artistice de masă, *Comitetul județean al U.T.C.* și *Centrul de îndrumare a creației populare* au inițiat cîteva acțiuni de amploare, cele mai importante fiind „Festivalul cîntecului, jocului și portului popular din Țara Zărandului” care, la cea de a doua ediție a sa, a reunit cele mai bune tarafuri, soliști instrumentiști și dansatori, coruri, grupuri vocale și ansambluri folclorice. Amintim, de asemenea, Festivalul de muzică corală, „Cîntec în țară nouă”, organizat în toamna anului 1973. Educația muzicală este desfășurată și cu sprijinul Școlii Populare de Artă. Astfel, cercurile externe de la Pecica, Ghioroc, Șiria, Chișineu Criș și Ineu, grupează amatori pentru învățarea viorii, pianului, muzicii ușoare, sau pregătesc viitori instrumentiști ai fanfarelor. De asemenea, schimburile reciproce de formații, ca cele între Buteni — Arad, Covăsînt — Șiria, Grăniceri — Arad, Ineu — Pincota, ș.a. contribuie la ridicarea calității interpretative a concertelor.

Participarea formațiilor muzicale ale județului Arad, la cîteva manifestări pe plan național și internațional, constituie — de asemenea — un prilej de mîndrie pentru factorii și instituțiile de resort, dar — în primul rînd — pentru interpreții înșiși. Astfel, corul de cameră „Emil Montșia” al Casei de cultură din Arad a reprezentat cu cinste patria noastră la festivalul-concurs „C. A. Segizzi” de la Gorizia — Italia 1972, unde a obținut premiul II; corul mixt al căminului cultural din Buteni, a participat la mai multe festivaluri zonale; corul mixt din Dieci, la Festivalul „Ion Vidu” de la Lugoj. La concursul *Cîntare Patriei*, organizat de Radioteleviziunea Română, atît formația din Arad cît și cea din Buteni s-au clasat în etapa finală.

Activitatea muzicală — profesionistă și de amatori — din județul Arad este intensă, permanentă și de calitate, ea fiind bine îndrumată, organizată și sprijinită. Dacă avem în vedere perspectiva acestei activități, care va contribui la creșterea numărului de formații muzicale, prin înființarea unor noi colective și reactivarea celor care și-au întrerupt activitatea, ridicarea calității interpretative, prin asigurarea unor instructori calificați, putem afirma că tradiția muzicală a acestor locuri este continuată cu pricepere și energie, că factorii de răspundere ai județului au știut să dea viață Documentelor de Partid referitoare la continua perfecționare a activității în domeniul culturii artistice de masă.

CLAUDIU NEGULESCU